

Taking into account the general pace of society and the exchange of information, including for illegal purposes, it is necessary to immediately change the approaches to the legal regulation of operative and search activity, making it more flexible to changes in social relations and the development of information technologies.

It is noted the inadmissibility of the perception of operative-investigative activity as a secondary sphere of combating illegal manifestations and serving the needs of the criminal process.

The analysis of the foreign experience of the regulation of operative and search measures and the need for its implementation in Ukraine is being carried out.

Keywords: *operative and search activity, legal regulation, operative and search measure, covert investigative (detective) actions, normative legal support, human rights, illegal activity.*

УДК 343.296

DOI: 10.31733/2078-3566-2023-1-269-275

Марина ДЕДУРА ©

кандидат юридичних наук

(Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, м. Харків, Україна)

ЗГОДА ОСОБИ, ЯКА МАЄ ЗДІЙСНИТИ СТРАХОВЕ ВІДШКОДУВАННЯ, НА ПРОХОДЖЕННЯ ЛІКУВАННЯ ПОТЕРПІЛИМ В ІНОЗЕМНІЙ ДЕРЖАВІ ЯК ФОРМА КОНВЕНЦІЙНОЇ ПРОЦЕДУРИ В З'ЄДНАНОМУ ПРОЦЕСІ

У роботі зроблено висновки, що до конвенційних процедур належать процедури у формі угод та у формі надання учасником кримінального провадження згоди. Водночас іноді в межах кримінального провадження виникає потреба в отриманні згоди від особи, яка не є учасником кримінального провадження. Нами доводиться, що надання згоди особою, яка має здійснити страхове відшкодування (регламентну виплату), на лікування потерпілого за кордоном є конвенційною процедурою кримінального провадження. Пропонуємо визначити її як «конвенційна процедура в з'єднаному процесі». Проте у випадках, коли буде доведено, що потерпілий від кримінального правопорушення не міг отримати медичну допомогу в закладах охорони здоров'я України, особа, яка має здійснити страхове відшкодування (регламентну виплату), зобов'язана буде здійснити виплату на проходження лікування потерпілим за кордоном (її згода запитуватися не буде). Отже, ця процедура не буде належати до конвенційних і реалізовуватиметься незалежно від згоди особи.

Ключові слова: конвенційні процедури, згода особи, відшкодування шкоди, страхове відшкодування, регламентна виплата.

Постановка проблеми. Право потерпілого на відшкодування шкоди, завданої кримінальним правопорушенням – складовий елемент процесуального статусу особи. Одним зі способів (форм) відшкодування є пред'явлення цивільного позову у кримінальному провадженні.

Вивчаючи роль і значення цивільного позову в кримінальному провадженні, доречно звернути увагу на те, що в ньому, як в інституті кримінального процесуального права, реалізуються положення інших галузей права, насамперед цивільного процесуального. Саме тому інститут цивільного позову в кримінальному процесі науковці стали йменувати інститутом з'єданого процесу. Автори зазначають, що інститут відшкодування шкоди потерпілому знаходиться на стику кримінального процесуального та цивільного права і має міжгалузевий характер. При цьому такий характер мають не тільки правовідносини, що регулюють відшкодування шкоди потерпілому, а й безпосередньо суб'єкти цих відносин у кримінальному провадженні [1, с. 15].

У попередніх дослідженнях нами вже визначалися переваги одночасного розгляду судом кримінального провадження і цивільного позову: процесуальна економія, швидке відновлення порушених прав потерпілого, недопущення суперечливих висновків із одних і тих самих питань, відсутня необхідність подвійної явки до суду

© М. Демура, 2023

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-5637-3290>

tlepova.demura.marina@gmail.com

потерпілого, свідків, експерта, перекладача тощо [2, с. 134–135].

Розглядаючи «з'єднаний процес», науковці визначають його як основний і найбільш ефективний спосіб захисту порушених кримінальним правопорушенням майнових прав потерпілих осіб. На відміну від непозовних способів, з'єднаний процес забезпечує найбільш повне і всебічне відновлення майнових прав осіб, яким унаслідок кримінального правопорушення було завдано шкоди, а також компенсацію моральної шкоди [1, с. 197].

Разом із поєднанням цивільного та кримінального процесу у сучасному кримінальному провадженні відбувається поєднання засад публічності та диспозитивності, що породжує появу диференційованих порядків кримінального провадження. Закріплення диференційованої процесуальної форми, крім загального порядку здійснення кримінального провадження, передбачає також певні консенсуальні (конвенційні) процедури, відповідно до яких кримінально-правовий конфлікт знаходить розв'язання у спосіб, що істотно відрізняється від загального порядку і засновується на пріоритетній дії диспозитивності як загальній zasadі кримінального судочинства [3, с. 132]. Раніше нами визначалося, що конвенційні процедури кримінального провадження – це система диспозитивно-процесуальних елементів кримінального провадження, за яких визначальним фактором стає волевиявлення його учасників, спрямоване на врегулювання кримінально-правового та кримінального процесуального конфлікту, що виникають як на стадії досудового розслідування, так і стадії судового розгляду [4, с. 115]. Прикладами конвенційних процедур є такі: застосування інституту угод, застосування процедур, обов'язковою умовою яких є надання згоди учасником провадження, – згода потерпілого на підтримання обвинувачення в суді у випадку відмови прокурора від підтримання публічного обвинувачення або зменшення його обсягу; згода підозрюваного на звільнення від кримінальної відповідальності тощо. Аналіз правозастосовної практики надав можливість визначити ще одну конвенційну процедуру – надання згоди особою, яка має здійснити страхове відшкодування (регламентну виплату), на лікування потерпілого за кордоном. Ця процедура пропонується до розгляду і як конвенційна процедура, і як прояв з'єданого процесу (поєднання норм цивільного права і кримінального процесуального). Пропонуємо детально розглянути цю процедуру як приклад конвенції між учасниками кримінальних процесуальних відносин і водночас учасниками цивільних процесуальних відносин.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. У доктрині кримінального процесу проблематика розгляду цивільного позову розглядалася у працях В. Нора, С. Давиденко, Х. Кахнич, С. Абламського та багатьох інших. Вчені аналізували порядок пред'явлення цивільного позову у кримінальному провадженні, проблемні питання його пред'явлення, відшкодування шкоди потерпілому за допомогою з'єданого процесу, переваги його пред'явлення під час розгляду кримінального провадження, а також пропонували розглядати цивільний позов у кримінальному процесі як прояв з'єданого процесу (цивільного та кримінального) [1]. Стосовно процедур, що здійснюються за допомогою консенсусу між сторонами, зазначимо, що першим в Україні комплексним монографічним дослідженням теоретичних і правових основ реалізації права на компроміс у кримінальному процесі, в якому обґрунтовується низка концептуальних для теорії й практики понять, положень, висновків та пропозицій, стала робота М. Сіроткіної [5]. Альтернативні механізми вирішення спорів на прикладі зарубіжного досвіду розглянуто в рамках спільного проекту Верховного суду Республіки Узбекистан, Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) та Програми розвитку ООН [6]. Стосовно захисту прав потерпілого у кримінальному провадженні зазначимо, що вчені Румунії акцентують на підвищенні останніми роками обізнаності всіх судових органів щодо необхідності та ролі захисту жертв у кримінальному провадженні, що привело до визнання як на європейському, так і національному рівнях держав-членів Європейського Союзу, що жертви злочинів мають права в системі кримінального правосуддя. На підтвердження актуальності розглядуваного питання автори вказують на статистичні дані. Зокрема, щороку 15 % членів Європейського Союзу, або майже 75 мільйонів європейців, стають жертвами злочинів [7]. Оцінка ефективності компенсаційних положень у кримінальному провадженні здійснена у дослідженні вчених Боснії і Герцеговини [8]. Нами перераховані наукові праці за різними напрямками кримінальної процесуальної науки. Фактично у запропонованому дослідженні будуть поєднуватися декілька основних аспектів: захист прав потерпілих від кримінальних

правопорушень; відшкодування шкоди, завданої кримінальним правопорушенням; застосування конвенційних процедур, одним із учасників яких є потерпілий, якому завдано шкоди у кримінальному провадженні. Вважаємо, що розгляд цих аспектів створює унікальність і актуальність цієї роботи.

Метою статті є проведення дослідження однієї з конвенційних процедур кримінального провадження – надання згоди особою, яка має здійснити страхове відшкодування (регламентну виплату), на лікування за кордоном потерпілого, якому завдано шкоди кримінальним провадженням.

Виклад основного матеріалу. Насамперед звернемо увагу на те, що нами пропонується розглядати конвенційність як критерій диференціації кримінальної процесуальної форми, а також як критерій для здійснення провадження у певній формі, здійснення процесуальних дій у певний спосіб. При цьому можна виділити конвенційні процедури у формі домовленостей та у формі надання учасником кримінального провадження згоди. До процедур у формі домовленостей відносимо такі: 1) домовленості між прокурором та підозрюваним (обвинуваченим) на здійснення конвенційних процедур кримінального провадження; 2) домовленості між потерпілим та підозрюваним (обвинуваченим) на здійснення конвенційних процедур кримінального провадження. Під конвенційними процедурами у формі надання учасником кримінального провадження згоди нами розуміються: 1) згода підозрюваного, потерпілого та представника юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, на розгляд обвинувального акта у спрощеному провадженні; 2) згода потерпілого на підтримання обвинувачення в суді у випадку відмови прокурора від підтримання публічного обвинувачення або зменшення його обсягу; 3) згода підозрюваного на звільнення від кримінальної відповідальності; 4) згода особи, яка володіє житлом чи іншим володінням, на проникнення до житла чи іншого володіння; 5) згода власника предметів, що є речовими доказами, на передачу для реалізації/знищення; 6) згода заставодавця на звернення застави на виконання вироку в частині майнових стягнень тощо [9, с. 396]. Отже, не тільки укладення угод у кримінальному провадженні є проявом конвенційності. Аналіз правозастосовної практики надав можливість виділити ще одну конвенційну процедуру – надання згоди особою, яка має здійснити страхове відшкодування (регламентну виплату), на лікування потерпілого за кордоном. Цікаво зауважити, що така процедура регламентується як кримінальним процесуальним, так і цивільним процесуальним законодавством. Враховуючи висловлені на початку дослідження точки зору вчених щодо формулювання з'єданого процесу, вважаємо, що розглядувані відносини також можемо визначити як «конвенційна процедура в з'єданому процесі».

Питання надання згоди особою, яка має здійснити страхове відшкодування (регламентну виплату), на лікування потерпілого за кордоном вирішувалося у справі № 463/1685/17 (провадження № 51-9383км18). У цій справі вироком суду першої інстанції ОСОБА_1 засуджено за ч. 1 ст. 286 КК України. Ухвалою апеляційного суду зазначений вирок залишено без змін. У касаційній скарзі засуджений ставить вимогу про скасування судових рішень у частині вирішення цивільного позову та призначення нового розгляду в суді першої інстанції. Верховний Суд залишив оскаржувані судові рішення без змін, зазначивши таке. З матеріалів кримінального провадження видно, що між засудженим і ПрАТ «У» укладено договір обов'язкового страхування цивільно-правової відповідності власників наземних транспортних засобів. Відповідно до умов полісу страхова сума на одного потерпілого за шкоду, заподіяну життю і здоров'ю, становить 100 000 грн, за шкоду, заподіяну майну, – 50 000 грн. Як випливає з вироку, суд дійшов висновку, що заявлений потерпілою ОСОБА_3 цивільний позов щодо моральної шкоди у розмірі 60 000 грн є обґрунтованим, тому визнав за необхідне задовольнити його в повному обсязі. При цьому Верховний Суд погоджується із правильністю рішення про необхідність стягнення в межах цивільного позову на користь потерпілої ОСОБА_3 з ОСОБА_1 57 000 грн та зі страхової компанії 3 000 грн – у розмірі 5% від визначеного розміру заподіяної шкоди. Перевіривши докази, а також врахувавши те, що цивільно-правову відповідальність власника наземного транспортного засобу ОСОБА_1 було застраховано, суд дійшов висновку, що матеріальна шкода підлягає стягненню зі страхової компанії, за винятком витрат на лікування, понесених потерпілою особою за кордоном, які належить стягнути із засудженого. Як видно з матеріалів кримінального провадження, ПрАТ «У» заперечила проти таких виплат через відсутність згоди на

лікування потерпілої за кордоном [10].

Із процитованого рішення можемо виділити головне, що становить для нас науковий інтерес у межах обраної теми дослідження: згода особи, яка має здійснити страхове відшкодування (регламентну виплату), на проходження лікування потерпілим, який внаслідок вчинення кримінального правопорушення отримав шкоду життю і здоров'ю, за кордоном є обов'язковою. У випадку, коли згода відсутня, такі витрати на лікування належить стягнути із засудженого.

Пропонуємо схематично проілюструвати складові елементи правовідносин, що розглядаються (рис. 1).

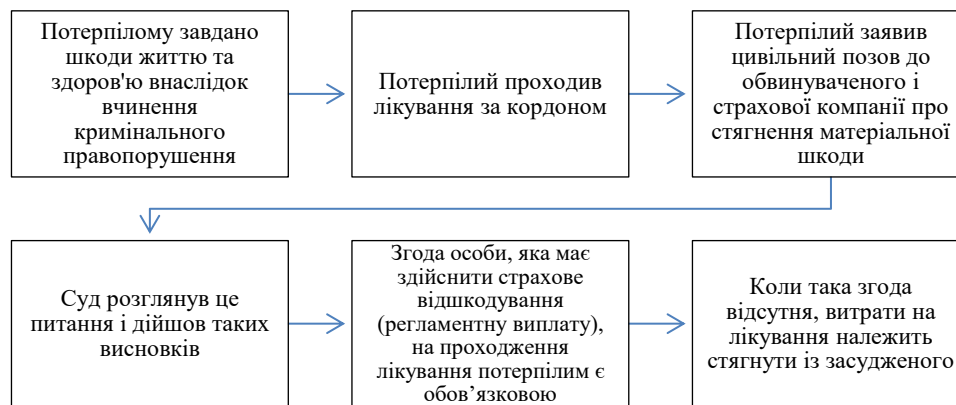

Рис. 1. Елементи правовідносин страхового відшкодування

На наш погляд, ключовим у розглядуваній процедурі є поєднання норм цивільного права і кримінального процесуального права. Щодо норм цивільного права, мова йде про ч. 1 ст. 24 Закону України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів», де вказано, що витрати, пов'язані з лікуванням потерпілого в іноземній державі, відшкодовуються, якщо лікування було узгоджено з особою, яка має здійснити страхове відшкодування (регламентну виплату) [11]. Щодо норм кримінального процесуального права – це норми, пов'язані з відшкодуванням шкоди у кримінальному провадженні (Глава 9 Кримінального процесуального кодексу України «Відшкодування (компенсація) шкоди у кримінальному провадженні, цивільний позов, виплата винагороди викривачу»).

В аспекті розглядуваного питання пропонуємо також звернути увагу на те, що потерпілий пред'явив цивільний позов одночасно до обвинуваченого і страхової компанії (57 000 грн та 3 000 грн відповідно). Велика Палата Верховного Суду від 20 червня 2018 р. у справі № 308/3162/15-ц (провадження № 14-178цс18) розглянула питання одночасного пред'явлення цивільного позову до фізичної та юридичної особи. Суд зазначив, що «право особи заявити однорідні позовні вимоги до кількох відповідачів передбачено у процесуальному законі незалежно від того, чи існує між цими відповідачами солідарне зобов'язання. Позов може бути пред'явлений до кількох відповідачів. Тобто, визначення відповідачів, предмета та підстав спору є правом позивача. Натомість, встановлення належності відповідачів й обґрунтованості позову – є обов'язком суду, який виконується під час розгляду справи. У цій справі позивач вважав, що у відповідачів є солідарний обов'язок виплатити йому страхове відшкодування, і цей обов'язок виник внаслідок ДТП. Тому позивач пред'явив до відповідачів однакову вимогу. Право особи заявити однорідні позовні вимоги до кількох відповідачів передбачено у процесуальному законі незалежно від того, чи існує між цими відповідачами солідарне зобов'язання. Тому можливим було пред'явлення позову до фізичної та юридичної осіб стосовно стягнення з них коштів, навіть якщо ці особи не були солідарними боржниками, якими їх вважав позивач» [12].

Враховуючи викладене, доходимо висновку, що така конвенційна процедура кримінального провадження, як надання згоди особою, яка має здійснити страхове відшкодування (регламентну виплату), на лікування потерпілого за кордоном, регулюється одночасно нормами цивільного права, цивільного процесуального права і кримінального процесуального права.

Щодо лікування в іноземній державі зазначимо, що громадяни України можуть направлятися для лікування за кордон, але за умов, коли неможливо отримати таку допомогу у закладах охорони здоров'я України (ст. 36 Основ законодавства України про охорону здоров'я) [13]. Ці правовідносини регламентуються Порядком направлення громадян України для лікування за кордон [14]. У зв'язку з наведеними нормами виникає питання: чи потрібна згода особи, яка має здійснити страхове відшкодування (регламентну виплату), на проходження лікування потерпілим за кордоном у випадках, коли неможливо отримати таку допомогу у закладах охорони здоров'я України? На наше переконання, ключовим тут залишається право пацієнта на отримання медичної допомоги незалежно від того, де буде реалізовано це право – в Україні чи за кордоном. Науковці зазначають, що право на лікування за кордоном, у разі неможливості отримання такої допомоги у закладах охорони здоров'я України, належить до загальних можливостей пацієнтів поряд із такими правами, як право на життя, на медичні профілактичні заходи, на вільний вибір лікаря та ін. [15, с. 175].

Враховуючи пріоритетність прав пацієнтів (у розглядуваних правовідносинах ними є потерпілі від кримінальних правопорушень), вважаємо, що у випадках, коли буде доведено, що потерпілий від кримінального правопорушення не міг отримати медичну допомогу в закладах охорони здоров'я України, особа, яка має здійснити страхове відшкодування (регламентну виплату), зобов'язана буде здійснити виплату на проходження лікування потерпілим за кордоном (її згода запитуватися не буде). Отже, ця процедура не буде належати до конвенційних і реалізовуватиметься незалежно від згоди особи. Проте висловлені пропозиції, звісно, наразі залишаються на рівні наукових пошуків і потребують свого законодавчого та/або правозастосовного закріплення.

Висновки. Отже, проблематика реалізації конвенційних процедур у кримінальному провадженні зберігає свою актуальність і потребує подальших наукових пошуків. Зокрема, потребує подальшого дослідження порядок віднесення кримінальних процесуальних процедур до конвенційних процедур, виділення характерних ознак конвенційності у кримінальному провадженні, розробка критеріїв віднесення тих чи інших процедур до конвенційних. Наразі можемо констатувати, що до конвенційних процедур належать процедури у формі угод та у формі надання учасником кримінального провадження згоди. Водночас іноді в межах кримінального провадження виникає потреба в отриманні згоди від особи, яка не є учасником кримінального провадження. Нами доводиться, що надання згоди особою, яка має здійснити страхове відшкодування (регламентну виплату), на лікування потерпілого за кордоном є конвенційною процедурою кримінального провадження. Пропонуємо визначити її як «конвенційна процедура в з'єднаному процесі». З іншого боку, у випадках, коли буде доведено, що потерпілий від кримінального правопорушення не міг отримати медичну допомогу в закладах охорони здоров'я України, особа, яка має здійснити страхове відшкодування (регламентну виплату), зобов'язана буде здійснити виплату на проходження лікування потерпілим за кордоном (її згода запитуватися не буде). Отже, ця процедура не буде належати до конвенційних і реалізовуватиметься незалежно від згоди особи.

Список використаних джерел

1. Кахнич Х. Р. З'єднаний процес як спосіб захисту прав потерпілого від злочину у кримінальному судочинстві : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Львів, 2013. 20 с.
2. Демура М. І. Процесуальне становище потерпілого під час досудового розслідування : монограф. / наук. ред. В. І. Маринів. Харків : Право, 2018. 224 с.
3. Трофименко В. М. Теоретичні та правові основи диференціації кримінального процесу України : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.09 / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2017. 437 с.
4. Демура М. І. Конвенційні процедури та способи їх реалізації в кримінальному провадженні. *Питання боротьби зі злочинністю*. 2022. № 43. Т. 1. С. 113–118.
5. Сіроткіна М. В. Теорія та практика реалізації права на компроміс у кримінальному процесі України : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.09 / Приватна установа «Науково-дослідний інститут публічного права». Київ, 2021. 497 с.
6. Альтернативные механизмы разрешения споров: обзор зарубежного опыта. Ташкент : USAID, 2017. 216 с.
7. G-N. Chihaiha. Victim protection in criminal proceedings at european level. *Bulletin of the Transilvania University of Braşov Series VII : Social Sciences Law*. Vol. 14(63). Special Issue. URL :

https://webbut.unitbv.ro/index.php/Series_VII/article/view/1049.

8. Gacanică L. 2022, Assessing the effectiveness of compensation claims in criminal proceedings. *ACADEMIA*. URL : https://www.academia.edu/81540729/ASSESSING_THE_EFFECTIVENESS_OF_COMPENSATION_CLAIMS_IN_CRIMINAL_PROCEEDINGS.

9. Демура М. І. До питання про застосування конвенційних процедур у кримінальному процесі України. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2021. Спец. вип. № 2. С. 390–398.

10. Постанова Верховного Суду у справі № 463/1685/17 від 15 серпня 2019 р. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/83782590>.

11. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів : Закон України від 01.07.2004. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 1. Ст. 1.

12. Постанова Великої Палати Верховного Суду у справі № 308/3162/15-ц від 20 червня 2018 р. URL : <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75296551>.

13. Основи законодавства України про охорону здоров'я : Закон України від 19.11.1992. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 4. Ст. 19.

14. Про забезпечення організації направлення громадян України для лікування за кордон : постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 № 1079. *Урядовий кур'єр*. 2017. № 247.

15. Сенюта І. Я. Цивільно-правове регулювання відносин у сфері надання медичної допомоги: питання теорії і практики : монограф. Львів : Видавництво ЛЮБФ «Медицина і право», 2018. 640 с.

Надійшла до редакції 26.02.2023

References

1. Kakhnych, Kh. R. (2013) Ziednanyi protses yak sposib zakhystu prav poterpiloho vid zlochyну u kryminalnomu sudochynstvi [Joint process as a way of protecting the rights of the victim of a crime in criminal proceedings] : avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.09 / L'viv. nats. un-t im. Ivana Franka. Lviv. 20 p. [in Ukr].

2. Demura, M. I. (2018) Protsesualne stanovyshe poterpiloho pid chas dosudovoho rozsliduvannya [Procedural position of the victim during the pre-trial investigation] : monohrafiia / nauk. red. V. I. Maryniv. Kharkiv : Pravo. 224 p. [in Ukr].

3. Trofymenko, V. M. (2017) Teoretychni ta pravovi osnovy dyferentsiatsii kryminalnogo protsesu Ukrainy [Theoretical and legal bases of differentiation of the criminal process of Ukraine] : dys. ... d-ra yuryd. nauk : 12.00.09 / Nats. Yuryd. akad. Im. Yaroslava Mudroho. Kharkiv. 437 p. [in Ukr].

4. Demura, M. I. (2022) Konventsini protsedury ta sposoby yikh realizatsii v kryminalnomu provadzhenni [Conventional procedures and methods of their implementation in criminal proceedings]. *Pytannia borotby zi zlochynnistiu*. № 43. Vol. 1. pp. 113–118. [in Ukr].

5. Sirotkina, M. V. (2021) Teoriia ta praktyka realizatsii prava na kompromis u kryminalnomu protsesi Ukrainy [Theory and practice of implementing the right to compromise in the criminal process of Ukraine] : dys. ... d-ra yuryd. nauk : 12.00.09 / Pryvatna ustanova "Naukovo-doslidnyy instytut publichnogo prava". Kyiv. 497 p. [in Ukr].

6. Alternativnyye mekhanizmy razresheniya sporov: obzor zarubezhnogo opyta [Alternative dispute resolution mechanisms: a review of foreign experience]. Tashkent : USAID, 2017. 216 p.

7. G-N. Chihaiia. Victim protection in criminal proceedings at european level. *Bulletin of the Transilvania University of Braşov Series VII : Social Sciences Law*. Vol. 14(63). Special Issue. URL: https://webbut.unitbv.ro/index.php/Series_VII/article/view/1049.

8. Gacanică, L. 2022, Assessing the effectiveness of compensation claims in criminal proceedings. *ACADEMIA*. URL : https://www.academia.edu/81540729/ASSESSING_THE_EFFECTIVENESS_OF_COMPENSATION_CLAIMS_IN_CRIMINAL_PROCEEDINGS.

9. Demura, M. I. (2021) Do pytannia pro zastosuvannya konventsinykh protsedur u kryminalnomu protsesi Ukrainy [To the question of the application of conventional procedures in the criminal process of Ukraine]. *Naukovyi visnyk Dnipropetrovskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav*. Spec. issue № 2. pp. 390–398. [in Ukr].

10. Postanova Verkhovnoho Sudu u spravi № 463/1685/17 vid 15 serpnia 2019 r. [Resolution of the Supreme Court in case № 463/1685/17 of August 15, 2019]. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/83782590>. [in Ukr].

11. Pro oboviazkove strakhuvannya tsyvilno-pravovoi vidpovidalnosti vlasnykiv nazemnykh transportnykh zasobiv [On mandatory civil liability insurance of owners of land vehicles] : Zakon Ukrainy vid 01.07.2004 r. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 2005. № 1. Art. 1. [in Ukr].

12. Postanova Velykoi Palaty Verkhovnoho Sudu u spravi № 308/3162/15-ts vid 20 chervnia 2018 r. [Resolution of the Grand Chamber of the Supreme Court in case № 308/3162/15-ts of June 20, 2018]. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75296551>. [in Ukr].

13. Osnovy zakonodavstva Ukrainy pro okhoronu zdorovia [Fundamentals of Ukrainian legislation on health care] : Zakon Ukrainy vid 19.11.1992 r. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 1993. № 4. Art. 19. [in Ukr].

14. Pro zabezpechennia orhanizatsii napravlennia hromadian Ukrainy dlia likuvannya za kordon

[On ensuring the organization of sending Ukrainian citizens for treatment abroad] : postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 27.12.2017 r. № 1079. *Uriadovyi kurier*. 2017. № 247. [in Ukr.].

15. Seniuta, I. Ya. (2018) Tsyvilno-pravove rehuliuвання vidnosyn u sferi nadannia medychnoi dopomohy: pytannia teorii i praktyky [Civil-legal regulation of relations in the field of medical care: issues of theory and practice] : monohraf. Lviv : Vydavnytstvo LOBF «Medytsyna i pravo». 640 p. [in Ukr.].

ABSTRACT

Maryna Demura. Consent of the person who should make insurance compensation to treatment of the victim in a foreign state as a form of conventional procedure in a joined process. The article states that the issue of the implementation of conventional procedures in criminal proceedings remains relevant and requires further scientific research. In particular, the procedure for assigning criminal procedural procedures to conventional procedures, the selection of characteristic signs of conventionality in criminal proceedings, and the development of criteria for assigning certain procedures to conventional procedures require further research. In the work, we come to the conclusion that conventional procedures include procedures in the form of agreements and procedures in the form of consent by a participant in criminal proceedings. At the same time, sometimes within the framework of criminal proceedings there is a need to obtain consent from a person who is not a participant in the criminal proceedings. We prove that the consent of the person who has to make the insurance compensation (regulatory payment) to the treatment of the victim abroad is a conventional procedure of criminal proceedings. We propose to define it as a «conventional procedure in a connected process». At the same time, in cases where it is proven that the victim of a criminal offense could not receive medical assistance in health care institutions of Ukraine, the person who has to make insurance compensation (statutory payment) will be obliged to make a payment for the victim's treatment for border (her consent will not be asked). Therefore, this procedure will not be considered conventional and will be implemented regardless of the person's consent.

Keywords: *conventional procedures, consent of a person, compensation for damage, insurance compensation, regular payment.*

УДК 343.135

DOI: 10.31733/2078-3566-2023-1-275-281

Андрій ЗАХАРКО®

кандидат юридичних наук, доцент
(Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ, м. Дніпро, Україна)

НЕДОЛІКИ В РЕГЛАМЕНТАЦІЇ ПІДСТАВ ЗАКРИТТЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Досліджено зміст окремих підстав закриття кримінального провадження: 1) якщо не встановлено особу, яка вчинила кримінальне правопорушення, у разі закінчення строку давності притягнення до кримінальної відповідальності; 2) помер підозрюваний, обвинувачений, особа, стосовно якої зібрано достатньо доказів для повідомлення про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, але не повідомлено про підозру у зв'язку з її смертю; 3) втратив чинність закон, що встановлював кримінальну протиправність діяння, тощо.

Виокремлено недоліки в регламентації підстав закриття кримінального провадження та обґрунтовано пропозиції щодо оптимізації змісту окремих положень ст. 284 КПК України.

Ключові слова: *підстави закриття кримінального провадження, якість регламентації підстав, повторення правових положень, юридична фікція, зв'язність і логічна послідовність правових норм.*

Постановка проблеми. Системний аналіз регламентації підстав закриття кримінального провадження у ст. 284 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) свідчить, що в результаті деяких відносно нещодавніх законодавчих

© А. Захарко, 2023

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-1216-5323>

<https://www.webofscience.com/wos/author/record/AEJ-6865-2022>

a.zaharko@ukr.net